

Óbudai Egyetem
Keleti Károly Gazdasági Kar

Panel szekció I. – Adathasználat, mire is jó a gazdaságstatisztika?

Nyugdíjbomba – globális öregedés társadalmi hatásai a nyugdíjbiztosításra

Előadó:

Szabó Zsolt Mihály

doktorandusz, ÓE-BDI

Konzulens:

Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes

egyetemi docens, ÓE-KGK

Budapest, 2017. szeptember 27.

1084 Budapest, Tavaszmező u. 15-17.

Adathasználat, mire is jó a gazdaságstatisztika?

- **Adat (vs. ember):** az információ hordozója, a tények, fogalmak vagy utasítások formalizált ábrázolása, amely az emberek vagy automatikus eszközök számára közlésre, megjelenítésre vagy feldolgozásra alkalmas. A gazdaság, a társadalom egységeiről valamilyen információt hordozó jelek.
- **Adathasználó/adatkezelő (vs. etika):** az a természetes vagy jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az **adatok kezelésének célját meghatározza**, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja.
- **Statisztika (vs. fejlődés):** a valóság számszerű információinak megfigyelésére, összegzésére, elemzésére és modellezésére irányuló **gyakorlati tevékenység és tudomány**. A tömegjelenségek jellemzőinek tömör, számszerű megismertetését szolgáló módszertana.
- **Gazdaságstatisztika (vs. biztonság):** a gazdasági tömegjelenségek vizsgálatának **tudománya, gyakorlati eljárása**.
 - Tárgya: A gazdaság alapegységei és folyamatai.
 - Tevékenységének köre: Mikro-, makro- és nemzetközi szintű (termelés (ipar, mezőgazdaság), szállítás, hírközlés, város- és községfejlesztés (kommunális gazdálkodás), életszínvonal, nemzeti jövedelem (GDP) kérdéseivel foglalkozik).
 - **Feladata:** Segíteni a gazdasági élet döntéshozóit abban, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a **statisztika módszertanának segítségével helyes döntéseket hozzanak** (a statisztika szó a latin Status szóból származik, államot jelent. Ebből képezték a az államtudományokkal foglalkozó egyén megjelölésére olasz nyelven a statista (államférfi) szót. Ebből ered a statistika, mely a gyakorlati politikusok számára szükséges ismereteket jelentette.).

Keleti Károly (1833-1892) főbb gazdasági és statisztikai művei

• Politika gazdaságtan

- A politikai gazdaság kézikönyve. (Baudrillart Henrik francia műve nyomán kidolgozta.) Pest, 1863. 419 lap.
- Az új kormány kezdetén – Pest, 1873. – 60 p
- Hazánk és népe a közgazdaság és társadalmi statistika szempontjából – Buda-Pest, 1873. – 510 p.
- Acktenstücke zur Organisation der Landesstatistik in Ungarn. Bp., 1874. 29 lap.
- Visszapillantás közgazdaságunk egy negyed századára. Székfoglaló értekezés – Budapest, 1875. – 29 p.
- Magyarország közgazdasági és művelődési állapotai. Bp., 1879. 299 lap.

• Statisztika alapjai

- A statistika hivatalos és tudományos művelése – Pest, 1868. – 41 p.
- Emlékirat egyúttal javaslat Magyarország hivatalos statistikájának szervezése tárgyában – pest, 1869. – 15 p.
- Jelentés az 1872. augusztus havában Szent-Pétervárott tartott VIII. nemzetközi statisztikai kongresszus tanácskozmányai- és határozataiból – Pest, 1873. – 40 p.
- A gyakorlati statistika kézikönyve – Budapest, 1875. – 219 p.

• Mezőgazdasági statisztika

- Mezőgazdasági statistika a nemzetközi statisztikai kongresszusokon. Bp., 1874. 32 lap.

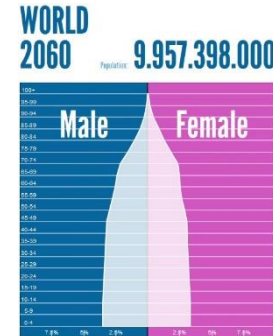
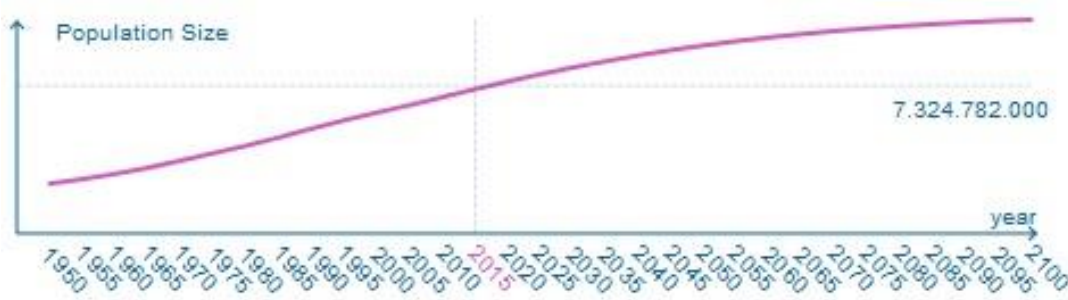
• Népesség statisztika

- A népszámlálás – Pest, 1869. – 51 p
- Magyarország népességének szaporodása és fogyása országrészek és nemzetiségek szerint – Budapest, 1879. – 30 p. (4,6 MB)
- A nemzetiségi viszonyok Magyarországon az 1880. évi népszámlálás alapján – Budapest, 1881. – 52 p.
- Magyarország népességének élelmezési statistikája phisiológiai alapon. Bp., 1887. VIII+165+363 lap+17 térkép.

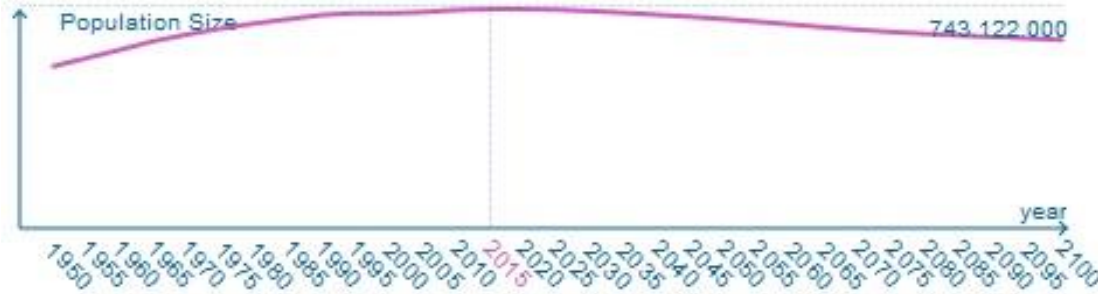
Források: 1.) http://konyvtar.ksh.hu/index.php?s=kb_fenyeselek 2.) <http://mek.oszk.hu/00000/00058/html/keletik.htm>

A Föld népességének alakulása

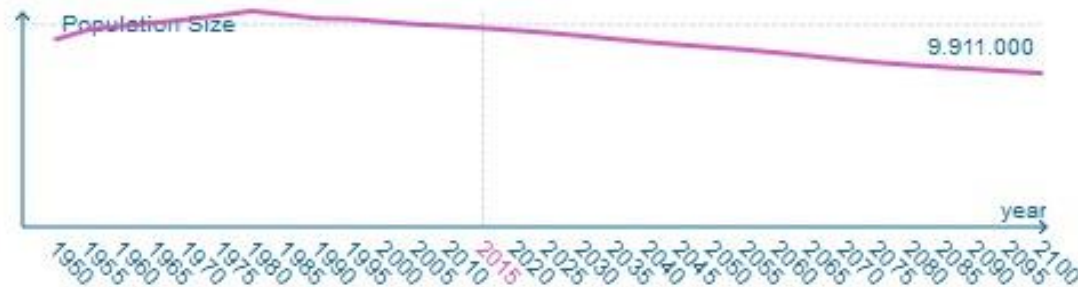
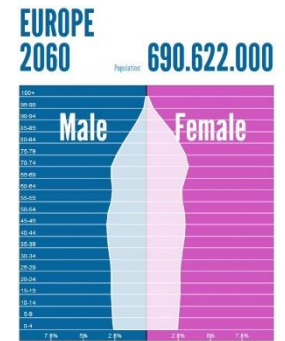
(Kvantitatív: hosszú idősoros adatok, előszámítás)

Világ
népessége
növekszik

Európai Unió
népessége
csökken és
öregszik

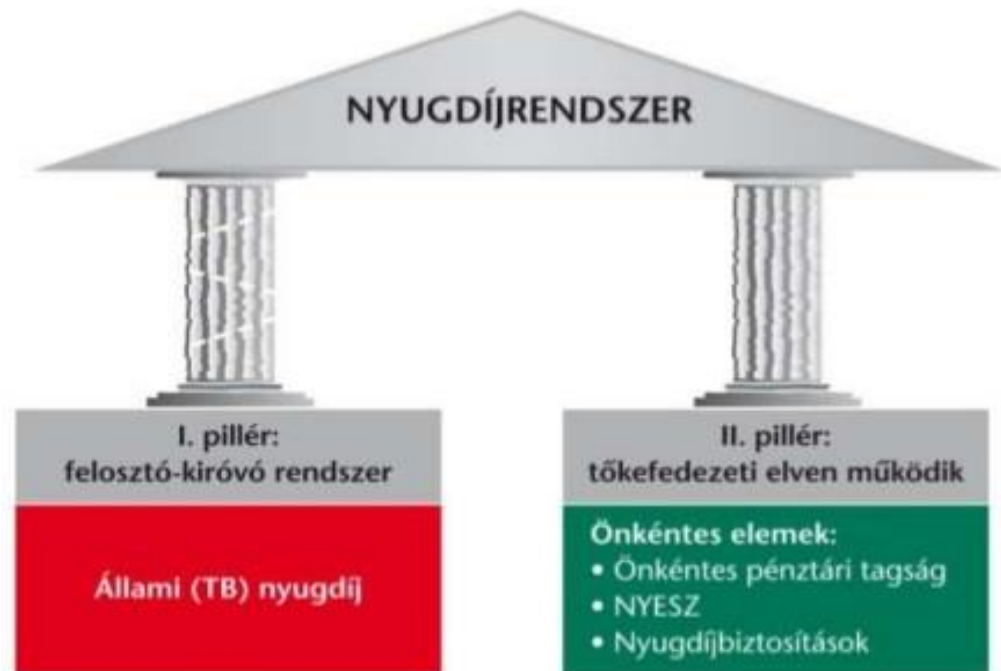
Magyarország
népessége
csökken és
öregszik

Nyugdíjrendszer

A magyar nyugdíjrendszert jelenleg két pillér alkotja:

1. kötelező TB-rendszer - felosztó-kirovó nyugdíjrendszer (kötelező)
2. önkéntes magánnyugdíj-rendszer (szabadon választható, NYB)

=> A 30 OECD-ország közül kizárólag Magyarországon, Új-Zélandon és Írországban nem működik kötelező jellegű második pillér, melyhez közösségi és magánrendszerek tartoznak alá.

Jelen helyzet vizsgálata

(Kvantitatív: hosszú idősoros adatok, előszámítás)

A magyar nyugdíjrendszer (felosztó-kirovó) pénzügyi egyensúlyát hosszú távon fenyegető **három probléma**:

1. a népesség nagyfokú elöregedése

⇒ öregedő társadalom

2. alacsony foglalkoztatási szint

⇒ zsugorodik a foglalkoztatottak száma

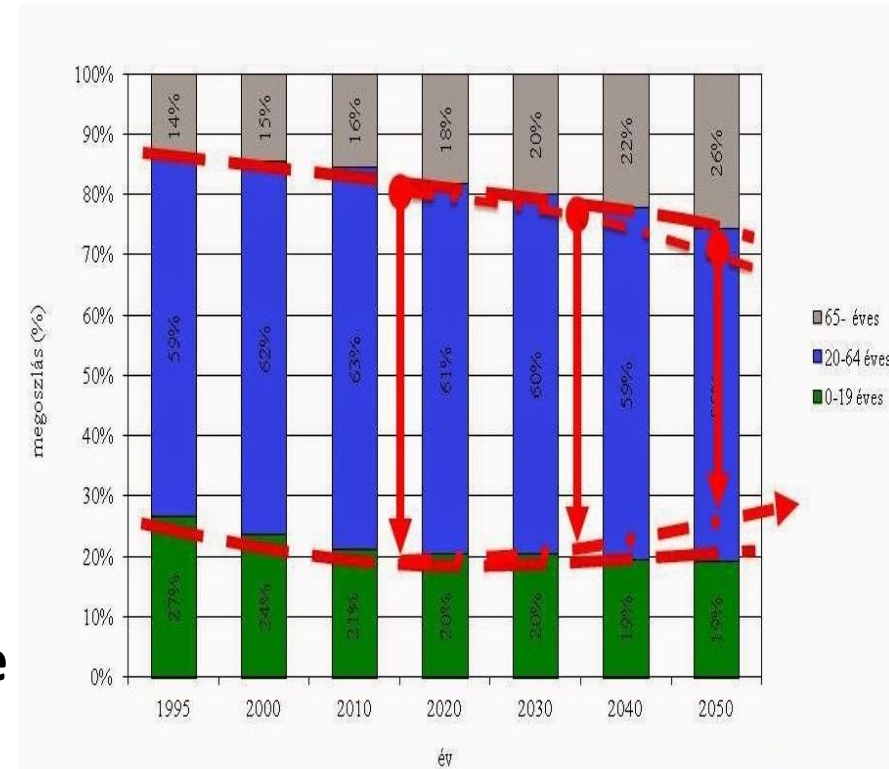
⇒ nő a támogatottak tábora

⇒ csökken a finanszírozók tábora

3. a kirótt járulékok részleges fizetése

⇒ adóemelés várható

⇒ az állami nyugdíjszervezet veszteségesse válását válthatja ki

Mikroszimuláció, mint eszköz

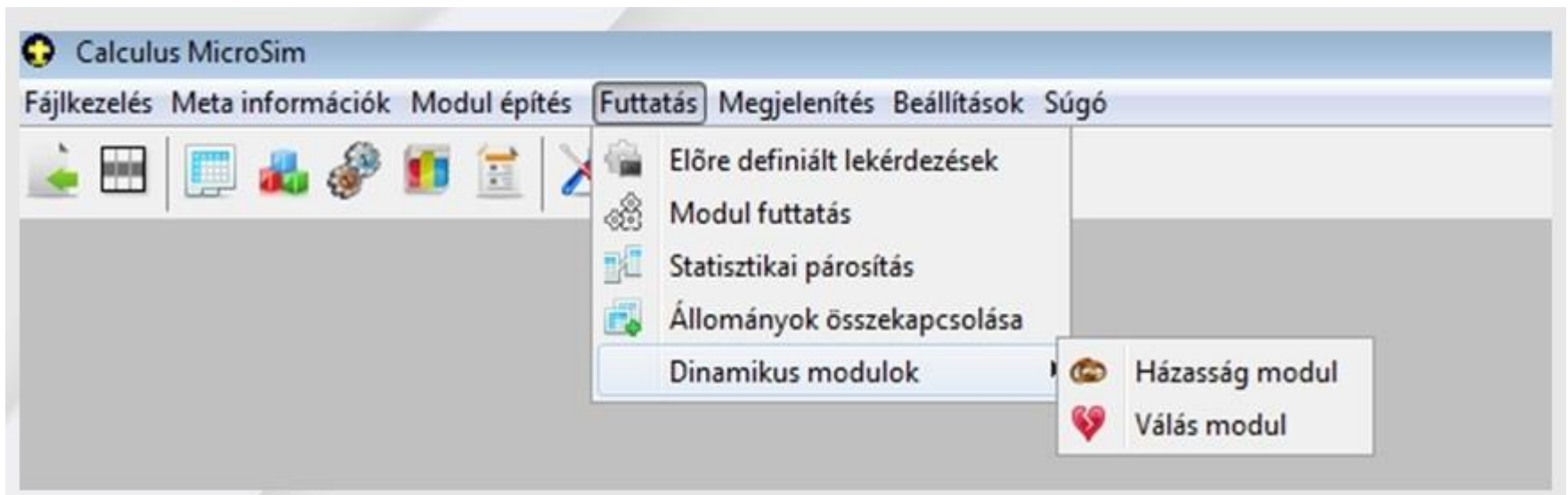
- **Gazdasági, társadalmi, szociális, vagy politikai helyzeteket elemezhetünk.**

=> Adatbázisok rendelkezésre állnak (pl. KSH NKI, ONYF, NAV).

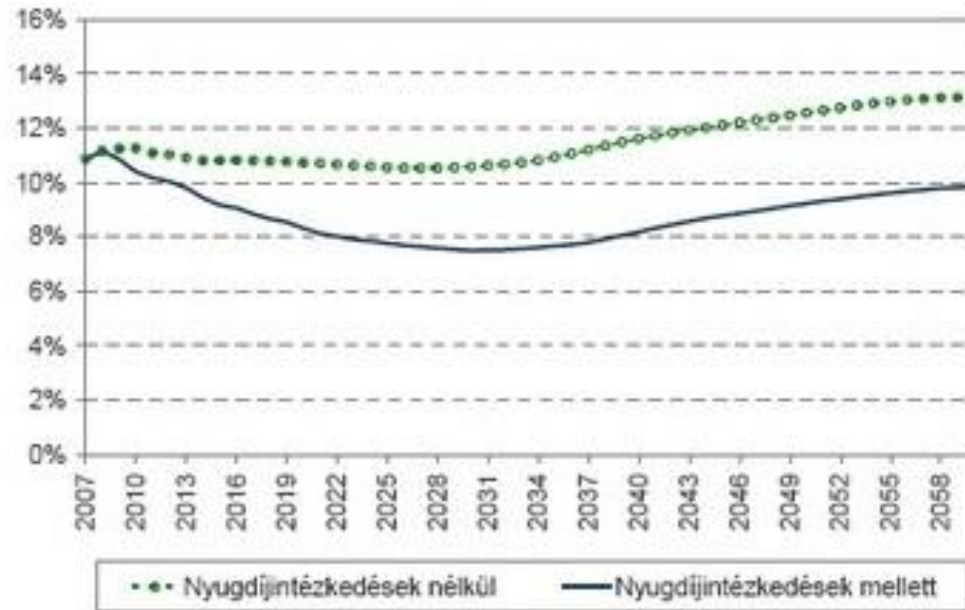
=> Számítási modellek rendelkezésre állnak.

=> **Kiszámíthatóak a várható intézkedések hatásai.**

=> Nincs szükség tekintély alapú döntésekre.

Állami nyugdíjkiadások hosszú távú alakulása a 2009-es reform előtt és után (a GDP %-ában) (PM előszámítás)

	2007	2010	2020	2030	2040	2050	2060
2009 előtt	10,9	11,3	10,7	10,5	11,4	12,2	13,2
2009 után	10,9	10,4	8,3	7,5	8,2	9,2	9,9

Öngondoskodás szerepe döntéseinkben

(Kvalitatív: Kérdőíves kutatás eredményei)

Alapvető kérdések:

1. Öngondoskodás szerepe
(előtakarékoskodás)
2. Nyugdíjrendszerekről ismeret
(kötelező, önkéntes)
3. Pénzügyi előtervezés
(pénzügyi tanácsadás igénybe vétele)

A 3. és 4. kérdésekre adott válaszok alapján:

- a fiatalok alapvetően tájékozottak a nyugdíjjal kapcsolatban;
- pénzügyi előtervezést nem tartják fontosnak az 5. kérdésre adott igen válaszok alacsony százaléka miatt.

Kérdések	Válaszok	%
1. Nemed?		
Férfi	138	62,2
Nő	84	37,8
2. Mely korcsoportba tartozol az alábbiak közül?		
28 alatt	118	53,2
29-48	86	38,7
49 fölött	18	8,1
3. Gondolkoztál-e már azon, milyen pénzügyi előtakarékosági formát válasszál?		
Igen	126	56,8
Nem	96	43,2
4. Milyen nyugdíjcélú megtakarítási formákat ismersz az alábbiak közül?		
Állami nyugdíjpénztár		
Igen	82	36,9
Nem	144	63,1
Magán nyugdíjpénztár		
Igen	60	27
Nem	162	73
Egyéb lehetőségek		
Igen	62	16,16
Igen esetén kérem, írja le milyen lehetőségeket ismer!		
Nem	160	83,84
5. A nyugdíjad kapcsán pénzügyi előre tervezésről tárgyaltál-e már tanácsadóval?		
Igen	64	28,8
Nem	158	71,2
Összes válaszadók száma	222	100

1. Öngondoskodás szerepe

			Neme		Összesen
			Férfi	Nő	
Öngondoskodás szerepe	Igen	Darab	86	40	126
		% Előtakarékoskodás	68,3%	31,7%	100,0%
		% Neme	62,3%	47,6%	56,8%
		% Összesen	38,7%	18,0%	56,8%
	Nem	Darab	52	44	96
		% Előtakarékoskodás	54,2%	45,8%	100,0%
		% Neme	37,7%	52,4%	43,2%
		% Összesen	23,4%	19,8%	43,2%
Összes	Darab	138	84	222	
	% Előtakarékoskodás	62,2%	37,8%	100,0%	
	% Neme	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Összesen	62,2%	37,8%	100,0%	

			Kor			Összesen n
			28 év alatt	29-48 év között	48 év felett	
Öngondoskodás szerepe	Igen	Darab	48	66	12	126
		% Előtakarékoskodás	38,1%	52,4%	9,5%	100,0%
		% Kor	40,7%	76,7%	66,7%	56,8%
		% Összesen	21,6%	29,7%	5,4%	56,8%
	Nem	Darab	70	20	6	96
		% Előtakarékoskodás	72,9%	20,8%	6,3%	100,0%
		% Kor	59,3%	23,3%	33,3%	43,2%
		% Összesen	31,5%	9,0%	2,7%	43,2%
Összesen	Darab	118	86	18	222	
	% Előtakarékoskodás	53,2%	38,7%	8,1%	100,0%	
	% Kor	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Összesen	53,2%	38,7%	8,1%	100,0%	

- öngondoskodás fontos
- tudatosság

Összefoglalás

=> Felosztó-kirovó nyugdíjrendszer **válsággal küzd.**

=>A **fenntarthatóság** kérdése a lehetséges modell meghatározását is nagymértékben befolyásolja.

=> A szakemberek és a dolgozat eredményei alapján is a **vegyes rendszer ajánlott.**

=> **Hosszú távú tervezés** (pl. kis pénzt is érdemes félretenni).

=> **Tudatosság, oktatás.**

=> **Biztosítási elvek** figyelembevétele.

=> **Kutatás tovább folytatása.**

Köszönöm a figyelmet!

